

116

USTAWA

z dnia 29 maja 1974 r.

o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym.

Poprawa warunków życia weteranów i inwalidów pracy stanowi jedno z podstawowych założeń programu rozwoju świadczeń socjalnych, wytyczonego przez VI Zjazd Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej i stanowiącego platformę Frontu Jedności Narodu.

Wysoka dynamika rozwoju całej gospodarki narodowej w ciągu trzech lat obecnego planu społeczno-gospodarczego stworzyła warunki do przyspieszonej — w stosunku do początkowych założeń — realizacji programu socjalnego, w tym między innymi do podjęcia zasadniczej reformy systemu emerytalno-rentowego. Podstawowe kierunki tej reformy przedstawione zostały w rządowym programie realizacji postanowień I Krajowej Konferencji Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej przyjętym w dniu 19 stycznia 1974 r. przez Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

W programie tym założono stopniowe podwyższanie wymiaru świadczeń emerytalnych, tak aby emerytura w roku 1980 wynosiła 80% zarobku do 2000 zł i 50% nadwyżki zarobku ponad 2000 zł. Wzrostowi poziomu emerytur towarzyszyć ma odpowiedni wzrost rent inwalidzkich i rodzinnych.

Zapewni to zarówno wzrost świadczeń emerytalno-rentowych, jak i odczuwalną poprawę ich relacji do zarobków.

Realizacja tych założeń stworzy również w przyszłości podstawę dla ustalenia jednolitego, zwartego systemu prawnego świadczeń emerytalno-rentowych.

Uznając, że proponowane rozwiązania wraz z innymi podjętymi środkami poprawy sytuacji bytowej emerytów i rencistów stanowią dalsze, doniosłe osiągnięcia polityki socjalnej Państwa Ludowego, stanowi się, co następuje:

Art. 1. W ustawie z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6, z 1972 r. Nr 16, poz. 114 i Nr 53, poz. 341 oraz z 1973 r. Nr 38, poz. 225) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 20 skreśla się ust. 3,
- 2) w art. 22 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Emerytura wynosi miesięcznie:

Procent podstawy wymiaru emerytury						
do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł w latach					
	1975	1976	1977	1978	1979	1980
80	25	30	35	40	45	50

- 3) dodaje się art. 22a w brzmieniu:

„Art. 22a. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia określić zasady wcześniejszego, na wniosek pracownika, przejścia na emeryturę oraz wysokość emerytury dla pracowników,

którzy nie spełniają warunków określonych w art. 19, a w szczególności dla pracowników, którzy:

- 1) mają wymagany okres zatrudnienia, lecz do osiągnięcia wieku emerytalnego określonego w art. 21 ust. 1 pkt 2 brak im nie więcej niż 5 lat, albo
- 2) osiągnęli wiek emerytalny określony w art. 21 ust. 1 pkt 2, lecz do wymaganego okresu zatrudnienia brak im nie więcej niż 5 lat.”

- 4) w art. 25 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Renta inwalidzka wynosi miesięcznie:

Dla zaliczonych do grupy inwalidów	Procent podstawy wymiaru renty						
	do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł w latach					
		1975	1976	1977	1978	1979	1980
I i II	65						
III	45	20	25	30	35	40	45

- 5) w art. 38 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „1. Renta rodzinna wynosi miesięcznie:

Liczba członków rodziny uprawniających do renty	Procent podstawy wymiaru renty						
	do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł w latach					
		1975	1976	1977	1978	1979	1980
jeden	45						
dwa	50	20	25	30	35	40	45
trzech i więcej	60						

- C) art. 115 otrzymuje brzmienie:

„Art. 115. Prezes Rady Ministrów może przyznać emeryturę lub rentę na warunkach i w wysokości innych niż określone w ustawie, jeżeli jest to uzasadnione zasługami osoby, której ta emerytura lub renta ma być przyznana, lub innymi szczególnymi względami. Szczegółowe zasady i tryb przyznawania tych emerytur i rent określi Rada Ministrów.”

Art. 2. W ustawie z dnia 28 maja 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. z 1968 r. Nr 3, poz. 19 i z 1972 r. Nr 53, poz. 341) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 12 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Górnicza emerytura wynosi miesięcznie:

Procent podstawy wymiaru emerytury						
do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł w latach					
	1975	1976	1977	1978	1979	1980
80	25	30	35	40	45	50''

2) w art. 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Górnicza renta inwalidzka wynosi miesięcznie:

Dla zaliczonych do grupy inwalidów	Procent podstawy wymiaru renty						
	do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł w latach					
		1975	1976	1977	1978	1979	1980
I i II	65	20	25	30	35	40	45''
III	45						

3) w art. 20 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Górnicza renta wdowia wynosi miesięcznie:

Procent podstawy wymiaru renty						
do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł w latach					
	1975	1976	1977	1978	1979	1980
45	20	25	30	35	40	45''

Art. 3. W ustawie z dnia 23 stycznia 1968 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 10) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kolejowa emerytura wynosi miesięcznie:

Procent podstawy wymiaru emerytury						
do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł w latach					
	1975	1976	1977	1978	1979	1980
80	25	30	35	40	45	50''

2) w art. 13 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kolejowa renta inwalidzka wynosi miesięcznie:

Dla zaliczonych do grupy inwalidów	Procent podstawy wymiaru renty						
	do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł w latach					
		1975	1976	1977	1978	1979	1980
I i II	65	20	25	30	35	40	45''
III	45						

3) w art. 19 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kolejowa renta rodzinna wynosi miesięcznie:

Liczba członków rodziny uprawnionych do renty	Procent podstawy wymiaru renty						
	do 2000 zł	od nadwyżki ponad 2000 zł w latach					
		1975	1976	1977	1978	1979	1980
jeden	45						
dwóch	50	20	25	30	35	40	45''
trzech							
1 więcej	65						

Art. 4. 1. Emerytury i renty przysługujące w dniu 31 grudnia 1974 r. na podstawie przepisów, o których mowa w art. 1—3, podwyższa się — poczynając od dnia 1 stycznia 1975 r. — według zasad określonych w ust. 2—4.

2. Kwotę podwyżki stanowi różnica między miesięczną kwotą świadczeń obliczoną według stawek wymiaru określonych ustawą na dzień 1 stycznia 1980 r. a miesięczną kwotą świadczeń przysługującą w dniu 31 grudnia 1974 r. — nie mniej niż 125 zł.

3. Podwyżkę realizuje się poprzez coroczne zwiększanie emerytury lub renty o $\frac{1}{3}$ część kwoty podwyżki ustalonej w myśl ust. 2.

4. Jeżeli kwota podwyżki, o której mowa w ust. 2, wynosi mniej niż 480 zł, emeryturę lub rentę podwyższa się — aż do wyczerpania tej kwoty:

- 1) od dnia 1 stycznia 1975 r. — o kwotę 80 zł,
- 2) od dnia 1 stycznia 1976 r. i w latach następnych — o kwotę odpowiadającą $\frac{1}{3}$ pozostałej części podwyżki, nie mniej jednak niż o 60 zł; nie przenosi się na rok następny części podwyżki niższej niż 30 zł.

5. Podwyższenie świadczeń w myśl ust. 1—4 nie powoduje ograniczenia wysokości dodatku przysługującego z tytułu określonej działalności zawodowej, dodatku z tytułu odznaczeń państwowych ani dodatku z tytułu utrzymania małżonka.

6. Przepisów ust. 1—5 nie stosuje się do emerytur i rent, które przed dniem wejścia w życie ustawy zostały przeliczone w myśl przepisów o podwyższeniu emerytur i rent najniższych.

Art. 5. Podwyższenie świadczeń, o których mowa w art. 4, następuje z urzędu, a jeżeli prawo do nich było zawieszane w całości — na wniosek osoby zainteresowanej.

Art. 6. Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ogłosił w Dzienniku Ustaw jednolity tekst:

- 1) ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6, z 1972 r. Nr 16, poz. 114 i Nr 53, poz. 341 oraz z 1973 r. Nr 38, poz. 225),
- 2) ustawy z dnia 28 maja 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. z 1968 r. Nr 3, poz. 19 i z 1972 r. Nr 53, poz. 341)

— z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów wydanych przed dniem ogłoszenia jednolitego tekstu oraz z zastosowaniem ciągłej numeracji rozdziałów, artykułów, ustępów i punktów.

Art. 7. Minister Komunikacji ogłosi w Dzienniku Ustaw jednolity tekst ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 10) — z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów wydanych przed dniem ogłosze-

nia jednolitego tekstu oraz z zastosowaniem ciągłej numeracji rozdziałów, artykułów, ustępów i punktów.

Art. 8. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1975 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*
Sekretarz Rady Państwa: *L. Stasiak*

117

U S T A W A

z dnia 29 maja 1974 r.

o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin.

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

Art. 1. Zaopatrzenie określone niniejszą ustawą przysługuje:

- 1) inwalidom wojennym,
- 2) inwalidom wojskowym,
- 3) członkom rodzin, pozostałym po żołnierzach poległych, zmarłych lub zaginionych w czasie służby wojskowej oraz po inwalidach wojennych i wojskowych.

Art. 2. Zaopatrzenie obejmuje:

- 1) świadczenia pieniężne:
  - a) rentę inwalidzką,
  - b) rentę rodzinną,
  - c) dodatki do rent,
  - d) zasiłek pogrzebowy,
- 2) świadczenia w naturze:
  - a) świadczenia lecznicze i położnicze,
  - b) protezowanie,
  - c) przysposobienie zawodowe,
  - d) pobyt w domu rencistów,
- 3) inne uprawnienia i przywileje.

Art. 3. Zaopatrzenie określone w ustawie przysługuje z funduszy państwowych.

Art. 4. 1. Prawo do świadczeń pieniężnych ustalają i świadczenia wypłacają właściwe do spraw rent organy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

2. Świadczeń leczniczych udzielają zakłady społeczne służby zdrowia.

Art. 5. Świadczenia określone w ustawie przysługują w czasie pobytu osoby uprawnionej na obszarze Państwa Polskiego, chyba że niniejsza ustawa albo umowy międzynarodowe stanowią inaczej.

Rozdział 2.

Upewnienia inwalidów wojennych.

Art. 6. 1. Inwalidą wojennym jest żołnierz, który został zaliczony do jednej z grup inwalidów wskutek inwalidztwa powstałego w związku z działaniami wojennymi lub mającymi charakter wojennych w czasie:

- 1) pełnienia w okresie wojny 1939—1945 służby w Wojsku Polskim, w polskich formacjach wojskowych przy armiach sojuszniczych oraz w oddziałach ruchu podziemnego lub partyzanckiego prowadzących na obszarze Państwa Polskiego walkę z hitlerowskim okupantem,
- 2) pełnienia służby w Siłach Zbrojnych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w okresie walk o utrwalenie władzy ludowej.

2. Za inwalidę wojennego uważa się również żołnierz, mającego obywatelstwo polskie, który został zaliczony do jednej z grup inwalidów wskutek inwalidztwa powstałego w związku z działaniami wojennymi lub mającymi charakter wojennych w czasie pełnienia w okresie wojny 1939—1945 służby w Armii Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich oraz w innych armiach sojuszniczych, a także w oddziałach antyfaszystowskiego ruchu podziemnego lub partyzanckiego działających na obszarze innych państw.

Art. 7. Za inwalidztwo powstałe w związku z działaniami wojennymi lub mającymi charakter wojennych uważa się inwalidztwo będące następstwem zranień, kontuzji i innych obrażeń lub chorób doznanych:

- 1) w walce z wrogiem,
- 2) na froncie lub w związku z pobylem na froncie,
- 3) wskutek wypadku pozostającego w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej w czasie określonym w art. 6,
- 4) w związku z pobylem w niewoli lub w obozie dla internowanych,
- 5) w związku z udziałem w ruchu podziemnym lub partyzanckim oraz z pobylem w niewoli, w obozach koncentracyjnych lub w więzieniach za udział w tym ruchu.

Art. 8. Renta inwalidzka przysługuje żołnierzowi, który został zaliczony do jednej z grup inwalidów wskutek inwalidztwa powstałego w związku z działaniami wojennymi lub mającymi charakter wojennych, choćby nawet inwalidztwo to powstało po zwolnieniu ze służby wojskowej.

Art. 9. Renta inwalidzka dla inwalidy wojennego wynosi:

- 100% podstawy jej wymiaru — dla inwalidy I i II grupy,
- 65% podstawy jej wymiaru — dla inwalidy III grupy.

Art. 10. 1. Podstawę wymiaru renty stanowi kwota 2.200 zł.